

svagheder, at den kun dårligt belyser befolkningens vandringer (migration). Ståle Dyrvik har derfor forsøgt at udbygge rekonstruktionen til et helt befolkningsregister (kap. 10), en registrering af befolkningens totale tilgang og afgang i undersøgelsesområdet under inddragelse af andre kilder: kommunikantlister, kirkebøgenes flyttelister, emigrantprotokoller, dåbslisternes faddere samt skifteprotokoller. Flere af disse kilder dækker dog ikke tiden før 1800, andre vil formodentlig være meget tidskrævende at anvende. – Rekonstitutionsarbejdet indebærer under alle omstændigheder en meget tidsrøvende dataindsamling og en omfattende behandlingsindsats før informationerne kan overlades til computeren. Grænserne for metodens anvendelighed sættes i 16-1700'erne af kirkebøgenes mangelfuldheder, i 1800'erne, hvor der er mange kilder at øse af, af den tid, der er til rådighed.

Niels Jørgen Poulsen

BENT JØRGENSEN: Dansk stednavneleksikon. Jylland – sydlige del, Fyn med omliggende øer. Kbh., Gyldendal, 1983. 160 s. Ill. 99 kr.

Stednavnenes store værdi for historikerne skyldes som bekendt især at de er velegnede som data for bebyggelsehistoriske problemstillinger i ellers kildefattige perioder. Men stednavneforskning er ikke hver mands sag som den drives af en række specialister med særlig tilknytning til Institut for Navneforskning ved Københavns Universitet. Dette miljøes rige forskningsresultater er forudsætningen for nærværende håndbog der sammen med to tilsvarende, allerede foreliggende bind for det nordlige Jylland og øerne øst for Storebælt ønsker at blive den populære alfabetiske indføring i danske stednavne. Det er den også blevet. I en smuk typografi og et godt sprog oplyses om navnene på landsbyer og naturlokaliteter, købstæder, herregårde og slotte, men også på større områder som herreder og farvande, ja selv Danmark får en artikel.

I hver artikel meddeles navnets tidligst kendte form, og der gives en sproglig opstilling og oversættelse af de(t) led navnet består af. Hertil kommer forklaring på navnets betydning på tilblivelsestidspunktet, evt. suppleret med realoplysninger (Danmark, »Danskernes grænseskov«, sandsynligvis om grænsen mod saxerne i Holsten). Værdifulde er også en række tematiske artikler der indgår i den alfabetiske rækkefølge. Jeg nævner i flæng »datering af stednavne«, »marknavne« og »sted«. Alt virker ajourført (med er dog ikke at Frederiksgave nu igen hedder Hagenskov), præcist og lettilgængeligt. Det gælder også litteraturvejledningen for de videbegærlige. Bogen er populærvidenskab af bedste klasse.

Esbén Albrechtsen